Ч. 88. Чернівцї, недїля дня 25. цьвітня 1909 р. Річник XXV.

Передплата на „Буковину“
платна в Чернівцях:
в Австро-Угорщинї: на цїлий рік 24 кор., на пів року 12 кор., на чверть року 6 кор., на місяць 2 кор.
в Росиї: на цїлий рік 12 карбованцїв, на пів року 6 карб.
в иньших державах: на цїлий рік 40 фр., на пів року 20 франків.
Для міщан і селян буде виходити „Буковина“ раз на тиждень під недїлю і коштувати буде на цїлий рік 4 К, на пів року 2 К, на чверть року 1 К.

Поодиноке число 10 сотиків.

Оголошеня коштують по 10 сотиків від одношпальтовоï стрічки або її місця дрібним друком (петіт). При кількоразових або при річних замовленях значний опуст.

БУКОВИНА

Орґан українськоï поступовоï партиï на Буковинї,

виходить що дня крім недїль і сьвят.

Редакция, адмінїстрация і експедиция „Буковини“
в Чернівцях, ул. Петровича число 2.
Число телефону 176.
Адрес для телеґрамів: „Буковина“, Чернївцї.

В справах редакцийних можна устно порозумівати ся що дня від 10—11. рано і 2.—3. пополудни крім недїль і сьвят.
Надіслане по 40 сот. від стрічки, при частїйших замовленях відповідний рабат. **Рекламациï** неопечатані вільні від порта. **Рукописи** звертає редакция лише за попереднім застереженем і залученем почтовоï належитости.
Циркулярі яко прилоги коштують по 2, 3 і 4 сотики від штуки.
Належитостий за анонси марками почтовими не принимає ся.

Ювилейні збори просьвітно-економічного тов. „Руска Бесїда“ в Чернівцях

з дня 18-го цьвітня 1909-го року.

Присутних членів поверх 200.

Зборам проводить голова товариства інспектор краєвий Омелян Попович.

Голова отворяє збори констатуючи відповідне число членів. Він дякує в імени видїлу за те, що члени прибули так численно, щоби звеличити се сьвято товариства, іменно 40-лїтні роковини істнованя „Рускоï Бесїди“, і витає як найсердечнїйше делеґата висланого львівскою „Просьвітою“ на сї ювилейні збори проф. Білецкого. „Ми не зібрали ся сегодня на звичайні збори,“ каже дальше голова, „а на те, щоби оглянути свою культурну роботу через 40 лїт“. Сорок лїт то спорий кавалок часу не тільки в житю кождоï одиницї людскоï а і в житю загалу. 1867 р. настав закон о товариствах і зборах, а 2 роки пізнїйше очуняли і буковиньскі Русини, щоби покористувати сим законом. І перед 40 лїтами було Русинів на Буковинї релятивно більше як всїх других народів, але вони були без жадноï ваги в краю. Кілька осіб приступило до заснованя „Рускоï Бесїди“, першого товариства на Буковинї. Рік опісля видав сей гурток людий 1. плід а іменно полїтичне товариство „Руска Рада“. І так з часом з лона „Рускоï Бесїди“ вийшло багато товариств на Буковинї, котрих можна тепер вже почислити на сотки. Всїх товариств українських в нашім краю є тепер около 400. Бесїдник не хоче широко розводити ся над тим, що зроблено до тепер. В історії „Рускоï Бесїди“ найде кождий докладно про всї заходи Русинів, які гуртували ся десятками лїт у „Рускій Бесїдї“. Русини обходять 40-лїтний ювилей повстаня товариства а заразом 25-лїтний ювилей щиро-народноï роботи, бо тов. „Руска Бесїда“ стало аж 1884 р. на яснім народнім ґрунтї. І животворність того рішучого кроку показала ся зараз, бо за послїдних 25 лїт зроблено не до порівнаня більше як за попередних 15. Від коли ми зачали жити своїм житєм, від тогди наша праця дала гарні плоди. Голова витає ще раз всїх як-найсердечнїйше і просить, щоби всї присутні причинили ся своїм щирим словом до поважного обговореня просьвітних потреб нашого народу. Бесїдник кінчить словами: „Дай Бже, щоби сї збори були як-найкрасшим початком ще красшого розвитку нашого товариства і народноï осьвіти!“

Потім забирає слово відпоручник „Просьвіти“ проф. Білецкий. Він вказує на те, що торжество, яке обходить сегодня „Руска Бесїда“ не є лишень торжеством буковиньскоï а цїлоï України. Коли перед 40 р. зачав невеличкий гурток людий на Буковинї свою роботу, то єго ждала тяжка, але й дуже важна праця. Хоч ся дружина була дрібна то не упадала на дусї. Згодом вона ширшала. Товариство осягало вже більші успіхи не лиш на просьвітнім а також на економічнім поли. Успіхи сї заохочували людий до дальшоï працї. Бесїдник передає зборам як-найщирійші бажаня львівскоï „Просьвіти“, щоби товариству „Руска Бесїда“ удало ся і на дальше віднести як найбільше успіхів на поли народноï просьвіти і кінчить словами: „Най просьвіта і добробит нашого народу ростуть на Буковинї!“

Дальше прочитано і одобрено протокол з загальних зборів товариства, які відбули ся дня 7-го жовтня 1906. р.

Д. Ф. Дудиньский ставить внесок, щоби справоздане з дїяльности товариства, яке вислано кождому членови друкованою книжочкою, не відчитувано. Принято.

Голова дає поясненя до справозданя і заявляє, що житя по наших читальнях ще дуже слабе. Більше-меньші точні справозданя маємо ми від 100 читалень. Бесїдник зазначує, що з 55 громад не маємо анї одного члена (з тих сїл 17 мають читальні). На послїдні загальні збори філїй післано делеґатів. Число членів „Бесїди“ зросло вже по верх 600.

В дискусиї над справозданем забирає насамперед голос інжінер краєвого видїлу п. Г. Герасимович і висказує, щоби в слїдуючих справозданях було також тебелярне зіставлене зросту членів після років. Бесїдник домагає ся також, щоби не подавано в виданях народови тенденцийноï лїтератури, а так само наукових річий в формі розмов. Наконець жалує ся він і на те, що послїдний календар „Рускоï Бесїди“ слабий змістом і формою; особливо-ж впадають в очи блуди стилїстичні і ортоґрафічні.

До справозданя промовив також проф. др. Мирон Кордуба. Він скаржить ся, що членам міским доставляє ся виданя досить неправильно. Бесїдник підносить слабу дїяльність читалень, з котрих деякі навіть не вступили до головного товариства, др. Кордуба уважає працю філїй рішучо за слабу і вносить, щоби головний видїл жадав чверть-річне від філїй справоздань з їх дїяльности як також з дїяльности читалень.

Д. Стрийский з Кіцманя заявляє, що філїї взагалі не знають, що мають робити. Бесїдник жадає, щоби головний видїл дав їм в тім зглядї инструкциї.

Проф. Пантелеймон Клим заявляє, що в наших просьвітних орґанізациях панував через якийсь час такий дух, що спиняв всяку дїяльність. Дуже єго дивує, що тодї, коли він о тім на послїдних зборах загальних підніс свій голос, як-раз ті самі панове, що скаржать ся на дух по тих товариствах були проти него. Та для інтеліґентних людий не треба жадних поучень. Вони повинні самі знати свій обовязок. Треба також всякі чужі думки, які до нас заносить ся з чужих сторін, пристосовувати до наших буковиньских обставин. Належить в так важній роботї як просьвіта народу пізнати потреби народу нашого.

Дир. Серґій Канюк з Глїбоки бажає, щоби коли члени „Рускоï Бесїди“ зійшли ся на юви

Филї моря і любови.

Траґедия на пять дїй Франца Ґрільпарцера.
(Переклад П. Карманьского).

Дїєві особи.

ГЕРО.
ВЕРХОВНИЙ ЖРЕЦЬ, єї стрий.
ЛЕАНДЕР.
НАВКЛЕРОС.
ЯНТЕ
СТОРОЖ СЬВЯТИНЇ.
РОДИЧІ ГЕРО.
СЛУЖБА. РИБАЛКИ. НАРІД.

Дїя перша.

Притвор перед сьвятинею Афродіти в Сестос. Середину виповнюють колюмни з просторими переходами і творять перістіль. В глубинї сьвятиня, до якоï веде більше число степенів. З переду, на право, статуя Амора, на лїво різьба Гіменея. Раннїй ранок.

ГЕРО (*виходить зі сьвятинї з кошиком цьвітів на рамени і сходить по степенях*).

ГЕРО. Так вже зробила-б все! Сьвятиня вбрана;
Цїла пишаєсь цьвітом мірту й рож
І жде на храм, що має надійти.

А я є храму предметом сама!
Менї судилось днї спокійні, тихі,
Що котять ся без цїли і пуття,
Віддати службі тих небесних сил;
Ті днї, що мов в траві квітки дрібні
Толочить, ломить путника нога,
Сплести в вінок, щоби богинї скрань
Вкрасити й осьвятить; єї й себе.

Яка я рада, що вже день прийшов,
Що день сей гарний, тихий, любий, милий!
Нї хмарка не затьмить голубий небозвід
І Феб, що вирнув з ясних морских филь,
Глядить на криші й все благословить.

Добачуєш в менї одну з своїх?
Чи відав ти, що ся весела Геро,
Що гралась тут на степенях сьвятинї,
Єще колись, по закону дїдів,
Що від віків давали все жреців
Сьвятому місцю, — що вона візьме
Свій привілей і стане в ряд жрекинь;
І нинї, нинї, в сей прегарний день...
На степенях узрить її народ,
Як жертви ме небесним приносити,
І з кождих уст порветь ся щастя зов
І в сонцї дня, богинї на потїху,
Жрекинї скрань осяє —
Тільки, що-ж?
На вступі вже занедбую я службу?
Тут вінцї ще і цьвіти маю ще,
А образи сесї ще без прикрас.

Тут, Гіменею ти, що вяжеш пари,
Прийми вінок, хоч радо я вільна.
Міняєш душі, що? Боги ласкаві!
Свою я хочу лиш для себе мати,
Хто зна', чи мала-б з иншоï хосен?

Тобі, мій Амор, з моїх вінців другий!
Ти син богинї, я-ж єї дитя,
Ми свояки; а правдиве свояцтво
Собі не шкодить, береже спокій.
Так жиймо ми й й приймай від мене честь.
Як почитаєсь се, чого не знаєсь.

Тепер би ще на землю цьвітів. — Та,
Як тут розкинуте усе довкола?
Збанок, мітла, рискаль, мотузє всяке.
Нероби, служницї отсего дому,
Це ваше дїло. Так сповняєте свій чин?
Нехай лежить, сьвідчить про їх охоту! —
Однак воно дразнить палкий мій погляд.
Проч, мерзото! іди з моїх очий!
(*Займаєть ся пряганем*).
Ось йде юрба, розпалена ігрою,
Робити це, що вже без них зробилось.
(*Набходить Янте і богато других служниць*).
ЯНТЕ. Ов, гарна Геро, вже так рано праця?
ГЕРО. Так, бо нема когось, хоч пізно вже.
(*Служницї прятають ироче*).
ЯНТЕ. Дивіть, вона ганьбить, що ми коновки
І тих кількох не спрятали річей.
ГЕРО. Кількох, чи много, не зробила ти.
ЯНТЕ. Ми рано вже зливали й замітали;
Потім схотїлось по траві ловитись.
ГЕРО. І геть пішли й тепер — о, ясне небо!
Як ти ногою легкою стрибала,
Не бачила ти притвору богинї,
Не бачила нескінченого дїла?
Нї, не пійму я сего. Му мовчати.

леиції збори, думки висказувало ся так, аби вони вийшли товариству на пожиток.

Зрештою „Руска Бесіда“ розвивала ся, як могла; по всіх селах треба було і треба ще й тепер числити ся з дійсними силами рускої інтелїґенції. Передовсім не слїд забувати роздору між нами а кацапами, який дуже ослаблює нашу працю по селах. Розвиток читалень впрочім залежав від осіб, які ними займали ся.

Ще одна справа впливала некорисно на житє по наших просьвітних орґанїзаціях, а іменно брак періодичних видань. Сего року головний вйдїл перепровадив велику зміну в тім напрямі. Від 1. січня видано до тепер чотири книжочці. А вплив сеї зміни видко вже тепер по зрості числа членів, бо найлїпшою аґітацією для „Рускої Бесїди“, то періодичні видання. Дальше жадає, бесїдник, щоби на загальні збори читалень висилано делїґатів чи то з рамени головного виділу чи то з рамени філїй. На конець д. Канюк звертає увагу на то, щоби головний виділ постарав ся о друковані формулярі для діловодства читалень. Таким способом провідникам сих товариств приходило би ся легко виготовлювати справоздання з свої діяльности для головного виділу. Зрештою всяка робота отже і просьвітна залежить від щирости людий, котрі єї провадять. *(Далї буде).*

З внутрішних справ.

Украiньский клюб.

В понеділок 26. с. м. відбуде ся засїданє українського парляментарного клюбу у Відни. У вівторок сходить ся парлямент.

Російскі змагання в Австриї.

Російскі обєдинителї здавна вже звертають свою бачну увагу на східну Галичину як на будучу російску ґубернію. А вже від останного з'їзду в Празї їх робота іде скорою ходою вперед. Тепер по невдачі російскої дипльоматиї в австросербскім спорі Росия незвичайно негодує на Австрию а обєдинителї використовують сю нагоду для роблення опінїї проти Австриї.

„Новое Время“ виступило сими днями з статею переповненою нападами проти Австриї і видумками про державні наші і межинародні відносини. Цїль такого поступовання дуже ясна — ятрити проти Австриї і підбурювати тутешних Славян щоби відтак Росия стала для них тим раєм, в якім можуть єдино бачити спасенє. Побіч сеї кертичної роботи іде рівночасно позитивна діяльність всеросійских обєдинителів, щоби галицких Русинів підготовити на добрих населенців „ґаліцкой ґубернії“. Роблять ся пильні заходи, очивидно „пособіями всеросийских обєдинителів“, щоби заснувати учительску семинарию і ґімназию з московскою викладовою мовою, а побіч дотеперішних часописий „Ґаліччанін“, „Русь“ і т. п. має бути заснований дневник видаваний в чисто російскій мові. Крім того посягають всеросійскі обєдинителї і за иньшими царинами нашого народного житя і розвитку. „Московскія Вѣдомости“ впевнили ся, що взаємини Росиї з Галичиною вже досить добре навязані і тому виказують потребу утворити в Галичині торговицю для **збуту російского промислу**.

Така нїби невинна гадка збування російских плодів в Галичині має одначе далекосягле політичне значінє, наколи собі пригадаємо справу закупна „гуцульских коний“ і процесу Ольге Грабар.

Процес Мончаловского також кине певне сьвітло на ті відносини і змагання, а все те разом під покришкою культурних і торгових взаємин має метою скріпленє всеросийскої обєдинительної ідеї в Галичині.

Заграничний огляд.

Молодотурецке війско перед Царгородом.

Майже все війско молодотурецкого комітету зібрало ся вже перед мурами столиці і увійде у місто мабуть сегодня в ночи. Переговори між ним а султаном ще й доси не скінчили ся а в провінції, головно в Альбанії, проявляє ся рух проти Молодотурків особливо іззa того, що они хотїли вислати туди частину свого війска. Взагалї ситуація дуже критична і не обійде ся тут правдоподібно без кровопролитя. Шайх-іл-іслям відказав ся виготовити фетву (правне орeченє), яким мало-би ся сконстатувати анормальність душевного стану султана і тим самим уможливити его усуненє з престола. В державі панує великий розлад. В St. Stefano зібрала ся национальна рада, яка як провізоричне правительство залагоджує біжучі справи; радила отже й над питанем детронїзації султана, за якою заявило ся 150 членів. Тому становище султана дуже непевне а тим більше, що він добровільно не хоче уступити. Як ситуация вияснить ся, не знати вже задля того, що війско дуже змінчиве і готове в послїдній хвилї змінити своє становище, що дало-би ситуації цїлком иньший напрям

Зворот в користь султана.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) Тайна национальна нарада зійшла ся сегодня рано і радила над протоколом турецко-болгарской угоди. Около 5. години по полудни оповіщено сензацийний зворот в користь султана. Здаєть ся, що вдало ся нарештї погодити султана з его ворогами.

При силамлїку оповістив великий везир дипльоматам, що президент сенату Зайд-паша заневнив телеґрафічно вірність і послух султанови. Ґенеральний адютант Камфевені повідомив дипльоматів в імени султана, що командант корпусу Магмуд Шевкет звістив его телеґрафічно про своє здивованє, іззa поголоски, що македоньска армія прибула в цїли детронїзациї султана. Зворот спричинений головно настроєм серед одної части ґарнізону як також серед народу, який держить сторону султана.

Магмуд Шевкет-паша, головний провідник війска, ставить услівя населеню Царгороду.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) Окремі видання тутешних часописий опублїковують депешу Магмуда Шевкета-паші до великого везира того змісту, що він через револьту царгородского корпуса разом з відділами другого й третого корпуса перебрав головний провід над надходячим війском і фльотою; хто буде просити прощення, того улаекавить ся, прочих всїх кара не омине.

Дементує ся катеґорично поголоску, розповсюднену повстанцями, немов надходяче війско заміряє усунути султана з престола.

Магмуд Шевкет-паша просить великого везира опублїкувати се і дати се до відома дипльоматичним місиям. Він сам здасть про сю справу справоздане перед султаном. Царгородске і македоньске війско йде як доносять, одно проти другого. В загалї війска безперестанно пероходять з місця на місце і обсаджують важнїйші позициї. Догадують ся, що сегоднїшні події та опублїкованя мають в цїли заспокоїтя всї чинники. Панує загальна думка, що акция проти султаньского двору наступить сегодня в ночи.

Конфлікт між кавалєрією а македоньским війском.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) Ходить чутка, що македоньске війско обсадило сегодня пополудни касарню полку кавалєрії, який підчас того перебував при селямлїку. Коли полк повернув до касарнї, прийшло між ним а македоньскими трупами до стрілянини, якої вислїд не звісний. Після иньшої верзиї хотїли македоньскі вояки обсадити касарню, але їх напад відперто і бійка мала-би дальше тревати. Пополудни мали жовнїри убити деяких продавців часописий і поповнити ще й иньші злочини. Думають, що подія перед касарнею і стан ґарнізону спричинять те, що македоньскі жовнїри поступлять наперед. Очікують, що сегодня вечером увійдуть війска до столиці. Населенє побоює ся надзвичайних ексцесів. Стамбул мов вимер.

Национальна рада залагоджує біжучі справи.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) На сегоднїшнім публичнім засїданю национальної ради прочитано протести з провінциї як також привитанє від намісників із Манастиру і Анґори. Дальше устілізовано депешу до висше згаданих намісників, яка містить ріжні розпорядження в цїли придушеня евентуальних заколотів в Аданї. Вкінци ухвалено відрочити обраду над зазначеним становища зглядом нового кабінету.

ЯНТЕ. Що ти сумна й спуєш ся самотою,
Та жалуєш веселим всяких втіх.
ГЕРО. Я не сумна; щасливша я від вас;
І часто я жаліла вечером,
Що, взявши дозвіл, ви втомились грою;
Та я поваві не бороню втіх,
І лучу з нею роскоші забави.
ЯНТЕ. Прости, ми простий і низький народ,
А ти зродилась із жерців родини —
ГЕРО. Це правда.
ЯНТЕ. І до вищого зросла. —
Для тебе инші
І вищі радости та чар утїх.
ГЕРО. Ти знаєш, я не клю. Лиш не глузуй!
ЯНТЕ. А все-ж пішла ти з нами і дивилась
На двох молодців крізь кратки воріт. —
ГЕРО. Мовчи!
ЯНТЕ. Чому-ж? Сама ти зиркала по трохи
Між прути брами.
ГЕРО. Ох, мовчи, кажу.
Безглуздю твому я давала волю,
Для легкодуха уже се німе.
Мовчи, не цвенькай, бо клянусь богами!
Жерцю, мойому стрийкови, повім
І буде кара, рівна до заслуг.
Мені се прикро, що унеслась гнівом,
Инакше годі, як я чую се.
Мовчи, говорю! Ані слова більш!
ЖРЕЦЬ *(враз зі сторожем сьвятині виходить з правого боку).*
ГЕРО *(до него).*
О, щасте, що приходиш, стрию мій!
Твоє дитя скипало гнївом днесь,
В той гарний ранок мого торжества,
Який на все — о, стрию мій, прости!
ЖРЕЦЬ. Яка-ж причина вибуху була?
ГЕРО. Гіркі слова отсего легкодуха,
Нечесний глум, що все, що сам нехтує,
Малює радо, як негідне чести.
Коби то мудрість хоч би в половині
Про учнів дбала так, як злобний глум!
ЖРЕЦЬ. Котра-ж то вирвалась така бутна,
Що знехтувала в домі сім звичай?
ГЕРО *(по хвилї).*
Провіривши. не можу я сказати,
Різки хотяй годили-б ся, як свій.
Скартайте всїх, потім їх наженїть;
А винна часть візьме свою сама.
(До сторожа сьвятині).
А ти іди, приглянь ся до воріт,
Аби чужі не —
ЖРЕЦЬ. Чи вона?
ГЕРО. Я прошу.
ЖРЕЦЬ. Іди! — І ви! Та бережіть ся гніву,
Що знає свій закон і лік найде.
(Сторож сьвятинї відходить на ліво, дївчата на право).
ГЕРО. Тепер вже легше. Я би їх жаліла,
Коби їх дур при них самих лишав ся,
Не дбав про инших признанє і другів.
ЖРЕЦЬ. Хотяй я радий, що товпу минаєш
І не глядиш приятельки в юрбі,
Однак дивуюсь, навіть менї прикро,
Що досї жадна з рівних не з'єднала
Твойого серця й тайної потреби.
Житє самітне дожидá жрекиню,
Єще у двійку легше його знести.
ГЕРО. Не бачу того, що-б дружба загріла:
Що хто задумав, най дїлає сам.
Самітне, кажеш, є житє жрекині?
Коли-ж воно таке осьтут було?
Вже раннїм ранком чути гамір люду,
Який спливає тут з усіх сторін,
І від обітів, від жертвенних дарів,
І від процесий, від товпи жебрацтва
Не замовкає в домі сім поріг.
Та й на роботу тут немає браку:
Збанок на воду, огнище і вінції,
Колюмни, споди, під, жертвенник, стіни —
Все треба чистить, берегти, красити.
І де тут час на зайвий розговір,
На пестощі з подругою, скажи?
ЖРЕЦЬ. Не зрозуміла ти мене.
ГЕРО. Най буде й так!
Не розумієш, то нема бажаня.
Остав мене собою; добре з тим.
ЖРЕЦЬ. Та час прийде і змінить гін і болю.

(Дальше буде.)

НОВИНКИ.

Чернівці, 24. цьвітня 1909.

Календар. Неділя 25. (12.) Н. З. по В. Василїя, рим. Н. З. по В. Марка. Схід сонця 4 год. 50 мін., захід 7 год. 7 мін. – Понедїлок 26. (13.) Артемона, рим. Клита П. Схід сонця 4 год. 48 мін., захід 7 год. 9 мін.

Наш фейлєтон. З тим числом починаємо друковати знамениту драму Франца Ґрільпарцера: „Филї моря і любови“ в перекладї знаного нашого поета Петра Карманьского.

Відрадний факт. Акад. тов. „Січ“ звернуло ся в якійсь справі до тутешної дирекциї полїциї в українській мові. На се дістало назване товариство відповідь з дирекциї полїциї з підписом директора так само в українській мові. До всїх властий повинні ми звертати ся в нашій мові і жадати відповіди так само в нашій мові а в против нім разї звертати ся до висшої інстанциї.

Іван Франко в Київі. „Рада“ доносить, що в Київі перебуває славний українский письменник і вчений др. Іван Франко. Він приїхав сюди зі Львова минувшого тижня і гадає пробути ще скілька днїв. Здоровлє єго трохи покращало, хоч він досі не володіє пальцями рук, спаралїжованими вже кілька місяцїв. В Київі шановний письменник почуває себе красше, нїж у Львові. Він цікавить ся науковими справами, відвідує бібліотеки й книгарнї, розшукуючи деякі старі видання для доповнення своєї цїнної бібліотеки у Львові. Останний раз Франко був в Київі 23 роки тому.

З краєвого видїлу. На засїданю дня 22. с. м. ухвалено побиране слїдуючих додатків від податків за рік 1909: Фрасин 75, Вижниця 100, Берґомет н. С. 80 і Качика 100 процентів безпосередних громадских податків. Принято прелїмінар на 1909 рік дорогового комітету в кимполюнґскім повітї і позволено побирати 30-процентовий додаток від безпосередних додатків. Полагоджено кілька відкликів в громадских справах. Слухачам рільничої академиї у Відни Остафічукови, Тверсови і Пашковичеви уділено запомог в цїли екскурзиї по 100 кор. На піднесене плеканя худоби признано радї культури краєвої 4000 кор. Уділено субвенциї 400 кор. шевцеви Теодоровичеви в цїли закупна шевских знарядів, румуньскому женьскому товариству в Кімполюнґу на ткацкий курс 400 кор., а управі школи в Якобенах на таку саму цїль 200 кор. Вкінци постановлено розписати конкурс на інсталяцию електричного осьвітленя в сучавскім шпитали і па будову двох павільонів (по 120 хорих) при краєвім шпитали в Чернівцях.

Нова москвофільска ґазета у Львові. Москвофіли молодшої ґенерациї з д-ром Дудикевичем на чолї задумують розпочати у Львові видане ґазети, писаної чисто російскою мовою. Сей новий орґан москвофілів виходити ме поруч з „Галичанином“, котрий лишить ся приватною власністю редактора Маркова Справа сими днями мусить бути порішена остаточно. Видко кацапи собі наперед мостять дорогу, бо надїють ся певно анексиї Галичини і Буковини до Росиї.

Борба з орлом. З Сент. Чарле Іль. в Канадї доносять про страшну боротьбу одного фармера з величезним орлом, котрий вхопив в пазурі дитину того фармера. В борбі тїй брало участь много людий, котрі старали ся видерти дитину з пазурів орла. В кінци удало ся їм відобрати дитину і убити орла. Батько дитини зістав тяжко покалїчений орлом. Дитинї нїчого не бракує. Орел сей з розпущеними крилами мірив 12 стіп. Є се незвичайний оказ того короля птахів.

Великі і малі злодїї. Одна американьска часопись ось як характеризує злодіїв. „Того, хто зможе вкрасти цїлий мілїон, — називають фінансовим ґенїєм. Хто вдоволяєсь пів мілїоном, — є чоловіком несповна розуму. Хто тїкає, забравши із собою 100 тисяч долярів, зовесь малим ловцем; — а хто „спряче“ 50 тисяч, сьому дїло не ведесь. Крадїж 25 тисяч невдалою спекуляциєю. Злодія. котрий вкраде 5000, зовуть затайником, — а 1000 — мошенником. Хто вкраде 100 долярів, зовесь гидким грабіжником, — а 10 долярів — підлим злодіякою. Хто „потягне“ кусник вуженини, або окраєць хлїба, щоби лишень заспокоїти свій голод, — на такого вже всї зглядають ся та вважають його за зовсїм пропащого чоловіка.

Фальшевники грошей. В київскому „Слові“, надруковано, що отсе недавно ніжиньский окружний суд засудив трох робітників-глуховчан на каторгу: Ящика — на 8 років, Кириченка на 5 років і 4 місяцї 19-лїтного парубка на 4 роки. Засудили їх за те, що вони робили фальшиві гроші. Коли їх прокурор на суді запитав, що примусило їх взяти ся за таку роботу, вони відповіли: „Заробітки тепер стали погані, а жити треба чимсь, то поневолї й прийшло ся щось вигадати, щоб не здохнути з голоду. А що краще вигадувати, як не самі гроші? І от Ящик, як трохи тямущий слюсар, почав роботу. Гроші він робив з олива, живого срібла та сулеми. На 100 карб. фальшивих грошей материялу треба було всего на 6 карб. Спершу гроші росходились тільки в Глухові, а потім вже Кириченко став їх росповсюджувати скрізь, аж поки не піймав ся у Сумах, де він раніш був на роботї“. Грошей, як вони показали на суді, зробили тільки на 125 карб.

Оповістки, іменованя і т. п.

Датки на памятник Шевченка. В „Рускій Касї“ зложили дальше: Пан Омелян Цопа 6 кор., пан Андрій Зибачиньский 4 кор., пан Іван Дроздовский 5 кор., пан Іля Меленка 1 кор., пан Ґранїрер 1 кор., пан Петро Ґелич 40 сот. Разом 17 корон 40 сотиків.

Із штуки і лїтератури.

З українського театру. В середу виставлено комедию в 4. діях Карпенка Карого „Ч у м а к и“. Се один з найкрасших творів нашого найбільшого драматурґа. Діє ся на Україні при кінци XVIII. віку. Богатий Хома Нерук (д. Ш е в ч е н к о) разом з своїм братом Віталїєм (д. О с т р о в с к и й) виряджає чумачку по сіль до Криму. Се найбільша чумачка з цїлої України, богато народу складає ся грішми, навіть баба Бушля (п-ї Л е о н т о в и ч е в а) дає своїх останних десять карбованців на чабака, тараню і сіль. Віталїй як і передше так і тепер провадить сею чумачкою. Та жена Хоми Настася (п-ї О с и п о в и ч е в а) ремствує на Віталїя за те, що Хома його жінцї Соломиї (п-ї Л е в і ц к а) посилає всього добра. Хоч Настася „тії сварки страшнє боїть ся“, то все інтриґує, щоб лише розєднати братів. І розгнївала обох братів. В призначений час чумачка не вертає домів. Рознесла ся вістка, що худоба вигинула в дорозї і нїчим було довести домів набране в Кримі добро. Збігає ся богато народу до затрівоженого Хоми, жадаючи ґроша назад. А передівсїм баба Бушля лементує за своїми 10 карбованцями, що от „тобі чабачок, от тобі сіль, от тобі тараня — дулю зїси“, та готова Хому обкулачити. Хома в бідї перепросив ся з братом. Небавом вертають і чумаки здорові та веселі. Народ. успокоює ся. Богаті чумаки Русаловский та Чечеря, що хотїли посватати ся з Хомою, на вість про невдачу хомової чумачки відтягають своє слово. Та коли чумаки вернули домів, то Хома не глядає вже за богатими сватами, а віддає свою дочку Ярину (п-ї Д я к о в а) за свого наймита Остапа (д. Д а н ь ч а к) а синови Андрієви (д. К о с с а к) позваляє женити ся з наймичкою Катериною (п-а Ж а р с к а). Креация п-ї О с и п о в и ч е в о ї була найбільше вдатна, добрим її партнером був д. Ш е в ч е н к о, хоч трохи афектований, занадто гнївав ся на Віталія. За те д. О с т р о в с к и й був надзвичайно неповоротний, з руками не міг собі нїяк дати ради. Панї Л е о н т о в и ч е в а як баба Бушля була занадто крикслива, тимто й меньше природна. Згадати би ще мандрівних дяків Шкварковского (д. Р у б ч а к) і Мичковского (д. П е т р о в и ч). Їх креациї особливо д Петровича чимало сподобались публицї. Не завадить спімнути знамениту гру — суфлєра, який був незвичайно голосний, так, що вже вперед було чути, що особа має говорити. Щоб суфлєр не дуже пописував ся, треба лїпше ролї вивчити ся. — *ід.*

В четвер, 22. с. м. дано на сценї міского театру оперу Ф. Сметани „П р о д а н а н а р е ч е н а“, яка ще не втратила свою притягаючу сулу на европейских сценах. Не входячи близше в саму штуку, обмежуємо ся тільки на тім, щоби сказати в коротцї дещо про саму гру. Окрім панї Л о п а т и н ь с к о ї та д. Р у б ч а к а, які відограли свої ролї знаменито, як також д. К о с с а к а, д. П е т р о в и ч а, а головно д. Ю р ч а к а який дуже добре зрозумів і віддав ролю Вацька, прочі ролї випали на деяких місцях навіть дуже слабо, як пр. ролї родичів Марійки і Янка. На сценї не досить ляльки, але треба трохи чутя і відповідних поз. Та годї промовчати тут хиби режисериї в масових сценах. Доводило ся нам бачити, що вже аж підчас представленя робить ся порядок, де хто має стояти або куди виходити. Згадати-б ще про знамените виведенє в І. дії „ческої польки“ укладу д. Корицїньского, балетмайстра українського театру. Поминувши сї незначні похибки, гра наших артистів знаменита, лиш на сором для Черновець все замало публики в театрі. — *б.*

Телєґрами „Буковини“.

Чернівці, 24. цьвітня 1909.

Відень, 24. цьвітня. (Кб.) Палата послів. В комісиї социяльного забезпеченя виступали социяльні демократи проти сполученя забезпеченя робітників з тим-же независимих, підчас коли християньскі социяли і Чехи висказали ся за сполученєм. Слїдуюче засїданє сегодня.

Букарешт, 24. цьвітня. (Кб.) Вже підписано австро-угорский додатковий договір до торговельного трактату з 21. цьвітня 1893.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) Амбасадори Палявічіні і Маршал підпирали компроміс із східними желїзницями. Компроміс запевнений. Східні желїзницї вже приняли в принципї дотичний компроміс.

Лїссабон, 24. цьвітня. Вчера дало ся чути сильне землетрясенє, яке дуже занепокоїло населенє.

Льондон, 24. цьвітня. (Кб.) Бюро „Reutera“ довідує ся з Малти, що анґлїйска королївска пара відїде в недїлю рано до одної з італїйских пристаний; до котрої, ще не відомо.

Царгород, 24. цьвітня. (Кб.) „Courier d'Orient“ опублїковує отвертий лист до султана, в якім закидує ся єму єго дотеперішне лихе правлїнє і втрату країв і заявяє ся, що цїла нация очікує в сїй критичній хвилї від него рішучого кроку.

Торговиця збіжа.

В Чернівцях платили дня 19. цьвітня 1909 за 50 кґр.

Пшеницї	13·25—13·50
Жита	10·25—10·50
Ячменю броварного	8·—— 8·25
Вівса	8·50— 8.75
Кукурудзи, пріма	7·60— 8·30
Кукурудзи, нової	7·60— 8 30
Пшеничної соломи	5·50— 5 60
Житної соломи	5·80— 6·—
Спіритусу (10.000 процент. лїтрів)	49·——49·25

Львівский руский нар. театр тов. „Р. Бесїда“
під дирекциєю Й о с и п а С т а д н и к а.

Репертуар:

В недїлю, дня 25. цьвітня с. р. по полудни о год. 3-ій по знижених до половини цїни (як на пятницю):

12 дочок на відданю

народна оперета в 3 діях Кропивницького.

Вечером о годинї пів до 8-ої:

Суєта

народна комедия в 4 діях Карпенка Карого.

В понедїлок, дня 26. цьвітня с. р.:

Житейске море

(продовженє „Суєти“)

комедия в 4 діях Карпенка Карого.

У вівторок, дня 27. цьвітня с. р.:

Фавст

опера в 6 відслонах Ґунода. — Гостинний виступ панї Ф. Л о п а т и н ь с к о ї і п. М. Ш и м а н ь с к о г о.

В четвер, дня 29. цьвітня с. р. (по знижених до 30% цїни):

Зоряний вінець

фантастична містерия в 3 діях Василя Пачовского. — (Закінчить апотеоза.)

В пятницю, дня 30. цьвітня с. р. (по знижених до половини цїни):

Ревізор з Петербурга

комедия в 5 діях Гоголя.

В суботу, дня 1. мая с. р.:

ВІЙ

фантастична феєрия в 4 діях зі сьпівами і танцями М. Кропивницкого.

В короткім часї виставить театр у перше в Чернівцях оперу Пуччінього **„Madamme Butterfly“**, до котрої ладить дирекция велику нову виставу. — Головну партию сьпівати ме панї Ф. Л о п а т и н ь с к а.

Датки на памятник ТАРАСА ШЕВЧЕНКА в Київі просимо присилати до „Рускої Каси“ в Чернівцях ул. Петровича ч. 2.

РУСКА КАСА ⭘ РУСКА КАСА
тов. зареєстроване з ограниченою порукою
в Чернівцях.

Одинока свого рода українська фінансова інституція на Буковинї. — Приймає вкладки щадничі і опроцентовує їх на 5%. — Пай виносить 40 К і платимо 6%, вписове 2 К. — Родимцї! Хай клич „свій до свого“ відібє ся голосним відгомоном по цїлій Буковинї і най кождий, що почуває себе щирим патріотом-Українцем складає свої ощадности в „Рускій Касї“.

Приєднуйте нам нових членів.

Дирекция.

СПРАВОЗДАНЄ

тов. „Руска Каса для ощадности і пожичок“, стов. зареєстр. з ограниченою порукою в Чернівцях за адміністрацийний рік 1908.

РАХУНОК ОБОРОТІВ.

	Винен		Має		Сальдо		Сальдо	
	Кор.	с	Кор.	с	Кор.	с	Кор.	с
Конто каси	4,114.108	24	4,109.727	32	4.380	92	—	—
Конто паїв	6.885	75	133.342	93	—	—	126.457	18
Конто фонду резервового . . .	—	—	27.090	69	—	—	27.090	69
Конто дівіденди	6.356	60	10.978	90	—	—	4.622	30
Конто векслів	2,590.880	02	1,622.835	66	968.044	36	—	—
Конто скриптів	254.025	03	52.201	75	201.823	28	—	—
Конто вкладок	166.877	67	482.868	96	—	—	315.991	29
Конто реескомпту . . .	1,891.257	45	2,603.155	27	—	—	711.897	82
Діверси	1.421	59	736	48	685	11	—	—
Конто фонду пенсийного . . .	—	—	3.051	28	—	—	3.051	28
Конто зисків і страт . . .	36.686	99	51.782	22	—	—	15.095	23
Конто ріжних паїв . . .	35.772	50	—	—	35.772	50	—	—
Конто інвентара . . .	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—
Конто відсотків і провізиї . . .	91.186	88	98.687	26	—	—	7.500	38
Оборот . . .	9,196.458	72	9,196.458	72	1,211.706	17	1,211.706	17

КОНТО БІЛЯНСУ.

Актива.

	Корон	сот.
Готівка . . .	4.380	92
Ріжні паї . . .	35.772	50
Конто інвентара . .	1.000	—
Конто векслів:		
а) Портфель Корон 256.146·54		
б) Реескомпт „ 711.897·82	968.044	36
Конто скриптів . .	201.823	28
Діверси . . .	685	11
	1,211.706	17

Пасива.

	Корон	сот.
Конто паїв . . .	126.457	18
Конто фонду резервового .	27.090	69
Конто вкладок . . .	315.991	29
Конто фонду пенсийного .	3.051	28
Конто реескомпту . .	711.897	82
Конто відсотків . .	7.500	38
Конто дівіденд . .	4.622	30
Чистий зиск . . .	15.095	23
	1,211.706	17

КОНТО СТРАТ І ЗИСКІВ.

Страти.

	Корон	сот.
Платня	6.409	92
Чинш	1.089	—
Наперед побрані відсотки .	7.500	38
Податки	3.288	10
Адміністрация . . .	4.056	91
Відсотки від вкладок . .	14.342	68
Чистий зиск . . .	15.095	23
	51.782	22

Зиски.

	Корон	сот.
Відсотки	45.086	01
Провізия	6.696	21
	51.782	22

Всї позиції годять ся з головними й побічними книжками.

Рада надзорча:

Іван Воробкевич, в. р. **Михайло Коралевич**, в. р. **Олександер Садагорский**, в. р.

Видає товариство „Руска Рада“ в Чернівцях. За редакцию відповідає: Віктор Строїч.
З друкарнї товариства „Руска Рада“ в Чернівцях, під зарядом Івана Захарка.